Lietas arhīva Nr. CA-0310-19/11
ECLI:LV:ZAT:2019:1031.C73475318.6.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Jelgavā 2019.gada 31.oktobrī

Zemgales apgabaltiesa
šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Aigars Sniedzītis
tiesneses Anita Misiuna, Marianna Terjuhana
ar sekretāri Janu Šakausku
piedalotiesnbsp; prasītājam /pers. B/
prasītāja pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Irēnai Kibelko
atbildētāja pilnvarotajai pārstāvei /pers. C/
atbildētāja pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Mārim Loginam
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. B/ prasībā pret Carnikavas novada domi par darba samaksas starpības piedziņu sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2019.gada 15.janvāra spriedumu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Zemgales rajona tiesā saņemta /pers. B/ prasība pret Carnikavas novada domi (turpmāk atbildētāja) par nesamaksātās darba algas starpības piedziņu.

[1.2] Prasībā norādīts, ka 2012.gada 29.jūnijā starp /pers. B/ kā darbinieku, (turpmāk -prasītājs) un Carnikavas novada pašvaldību kā darba devēju tika noslēgts darba līgums Nr.CND/PERS/L/2012/24d, stājoties darbā Carnikavas novada pašvaldības policijā kā inspektoram.

[1.3] Prasītājs ziņo, ka līdz pat dotajam prasības pieteikuma sastādīšanas brīdim Carnikavas novada pašvaldība nav samaksājusi prasītājam starpību par nesamaksāto darba algu samaksu, kategoriski atsakās to darīt.

Pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 107.pantu, Darba likuma 3.pantu, 7.panta pirmo daļu, 28.panta otro daļu, 30.pantu, 31.panta pirmo daļu, 39.pantu, 145.panta trešo daļu, Civilprocesa 1 .pantu, 5.pantu, 6.panta pirmo dalu, 8.pantu, 9.1 pantu, 24.panta pirmo daļu, 28.panta devīto daļu, 43.panta pirmās daļas 1 .punktu, 92.-93.pantiem, 128.-130.pantiem, Civillikuma 1.pantu, 1765.panta pirmo daļu, 2016.gada 16.jūnija Latvijas Republikas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta spriedumu lietā Nr.SKA-347/2016, 2016.gada 28.janvāra noteikumu Nr.INA/2016/3 „Carnikavas novada pašvaldības policijas darba kārtības noteikumi" 26.punktu, Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējuma atlīdzināšanas likuma 4.pantu, 5.pantu, 6.pantu prasītājs lūdz piedzīt no Carnikavas novada domes par labu /pers. B/ nesamaksātās darba algas starpību 2615,70 *euro* par laika posmu no 2016.gada 1.maija līdz 2018.gada 2.maijam un piedzīt no Carnikavas novada domes par labu /pers. B/ likumiskos procentus 6% no aprēķinātās nesamaksātās darba algas starpības par laika posmu no prasības iesniegšanas datuma līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

[1.4] Saskaņā ar noslēgto darba līgumu, prasītājam tika noteikta atlīdzība (stundas tarifa likme) LVL 2,58 (divi lati, 58 santīmi). Darba attiecību laikā tika parakstītas vairākas papildus vienošanās pie darba līguma, respektīvi, prasītājam kā inspektoram: 2013.gada decembra redakcijā, nosakot 9.2.apakspunktu par darba stundas likmi 4,70 *euro*; 2016.gada 6.decembra redakcijā, nosakot 9.2.apakspunktu par darba stundas likmi 5,35 *euro*; 2017.gada 6.decembra redakcijā, nosakot 9.2.apakspunktu par darba stundas likmi 5,87 *euro*.

[1.5] No minētā izriet, ka prasītājs no darba pildīšanas pienākumu uzsākšanas strādāja 24 stundas diennaktī, t.i., pildīja maiņu darbu Carnikavas novada domē administratīvajā teritorijā no pulksten 9.00 līdz pulksten 9.00, veicot sabiedriskās kārtības nodrošināšanas nepārtrauktību, dežūrmaiņā bija darba devēja rīcībā nepārtraukti. Prasītājam nezināmu iemeslu dēļ atbildētāja par diennakts darbu uzskaitīja un maksāja tikai par 20,67 stundām, kas ir par 3,33 stundām mazāk.

[1.6] 2018.gada 2.maijā Carnikavas novada pašvaldības policijas inspektori un vecākie inspektori 10 cilvēku sastāvā vērsās pie atbildētājas ar rakstisku iesniegumu, kurā lūdza veikt darba atalgojuma pārrēķinu no iesnieguma iesniegšanas datuma par iepriekšējiem diviem gadiem, un no iesnieguma iesniegšanas datuma turpmāk dežūrmaiņā apmaksāt visas 24 stundas, nevis 20,67 stundas, kā tas darīts iepriekš. Uz iesniegumu tika saņemta atbilde, ka jautājums tiks virzīts izskatīšanai domes deputātiem Finanšu un budžeta komitejā 2018.gada 16.maijā.

2018.gada 18.maijā Carnikavas novada pašvaldības policijas inspektori un vecākie inspektori, tostarp arī prasītājs, tika uzaicināti uz sapulci ar Carnikavas novada domes priekšsēdētāju /pers. H/, domes priekšsēdētājas vietnieci /pers. I/, domes izpilddirektoru /pers. J/, pašvaldības policijas priekšnieku /pers. K/, kuras laikā tika panākta konceptuāla vienošanās par kompromisu- veikt darba atalgojuma pārrēķinu no 2017.gada 16.augusta līdz 2018.gada 2.maijam, kā rezultātā 2018.gada 24.maijā Carnikavas novada pašvaldības policijas inspektori un vecākie inspektori, tostarp arī prasītājs, vērsās pie atbildētājas ar koriģētu iesniegumu, kurā norādīts lūgums veikt darba atalgojuma pārrēķinu no 2017.gada 16.augusta līdz 2018.gada 2.maijam.

[1.6.1] Pēc nesekmīgām sarunām, sarakstēm un deputātu rīkotajām sēdēm 2018.gada 31.maijā atbildētāja izdeva noteikumus Nr.INA /2018/21 „Grozījumi 2016.gada 28.janvāra noteikumos Nr.INA/2016/3 „Carnikavas novada pašvaldības policijas darba kārtības noteikumi"'(stājas spēkā ar 2018.gada 1.jūniju), (Pielikums Nr.11), kas faktiski lietas būtību nemaina, pamatā tika apstiprināts tas pats apgalvojums, tikai paplašinātā redakcijā.

[1.6.2] 2018.gada jūlijā prasītājs saņēma Carnikavas novada domes atbildi, kurā nolemts atteikt prasītāja lūgumam, atklāti par sagatavoto lēmumprojektu neizmaksāt atalgojuma starpību Carnikavas novada domes sēdē balsojot „par" 8 deputātiem, „pret" 7 deputātiem.

[1.6.3] Iepriekš panāktais vienošanās kompromiss, prasītāja ieskatā, ir vērtējams kā pašvaldības policijas darbinieku maldināšana. 2018.gada 25.jūlija atbildētājas sēdes protokolā Nr.12, izskatot 13.darba kārtības jautājumu, konstatējams, ka lielākā daļa deputātu neorientējas izskatāmajā darba kārtības jautājumā vispār. No atbildētāja izsniegtajām darba laika uzskaites tabelēm, veicot aprēķinu no 2016.gada 1.maijam līdz 2018.gada 2.maijam, prasītājam pretlikumīgi neizmaksātās darba algas kopējā summa sastāda 2615,70 *euro*.

[2] Zemgales rajona tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi par iesniegto prasību.

[2.1] Lietā nepastāv strīds par to, ka prasītājs pamatojoties uz 2012.gada 29.jūnija noslēgto darba līgumu Nr.CND/PERS/L/2012/24d tika nodarbināts Carnikavas novada Pašvaldības policijā inspektora amatā.

[2.1.1] Tāpat nepastāv strīds par to, ka darba tiesiskās attiecības ar prasītāju izbeigtas no 2018.gada 5.septembra (pēdējā darba tiesisko attiecību diena 2018. gada 4.septembris).

[2.1.2] Prasītājs ir norādījis, ka dežūrmaiņā viņš bija darba devēja rīcībā nepārtraukti. Šāds galvojums ir nepamatots. Darba nepārtrauktība tiek nodrošināta, pašvaldības policijai strādājot diennakts dežūru režīmā dežūrmaiņās, nevis - strādājot diennakts dežūru režīmā bez pārtraukumiem atpūtai un ēšanai. Prasītājs neatrodas darba devēja rīcībā nepārtraukti.

[2.1.3] Savukārt veids kādā atpūtas laiku izmanto darbinieki, t.sk. prasītājs ir *katra* konkrētā darbinieka rīcības brīvība. Cita starpā līdz 2018.gada 1.jūnijam tikai vienā gadījumā bija noteikts kategorisks aizliegums atstāt darbavietu, t.i., strādājot sevišķu apstākļu darba režīmā. Tādējādi līdz 2018.gada 1.jūnijam vienīgais aizliegums atstāt darbavietu saistīts ar darbu sevišķu apstākļu darba režīmā.

Līdz ar to, kopš 2018.gada 1.jūnija Carnikavas novada Pašvaldības policijas darbiniekiem, kuriem noteikts summētais darba laiks ir noteikts aizliegums pārtraukuma laikā atstāt darba pienākumu izpildes vietu.

[2.2] Iepazīstoties ar prasītāja darba līgumu, netiek konstatēts fakts, ka prasītājam ir liegta iespēja pārtraukuma laikā atstāt savu darba vietu. Atbilstoši veiktajai darba laika uzskaitei, ko Carnikavas novada Pašvaldības policijas darbinieki apliecina ar saviem parakstiem, darbiniekiem tiek aprēķināta darba alga, t.sk., prasītājam. Minētais norāda, ka prasītājam nebija iebildumu par darba laika uzskaites kārtību/veidu, t.sk., nostrādātajām stundām, kas tika fiksētas.

Minēto apliecina arīdzan Carnikavas novada Pašvaldības policijas priekšnieks /pers. K/ savā 2018.gada 8. maija iesniegumā, pat to, ka katru mēnesi darba grafiku paraksta visi darbinieki, kas norāda, ka darba devējs un darba ņēmējs ir vienojušies par plānoto darba stundu skaitu atskaites periodā, un līdz šim brīdim pašvaldības policijā nav saņemts neviens policijas darbinieka iesniegums, ka viņš nav varējis izmantot atpūtas laiku saistībā ar neatliekamiem pasākumiem darbā.

[2.3] Turklāt ievērojot iepriekš minēto faktu izklāstu, atbildētāja vērš tiesas uzmanību, ka zvērināts revidents veicot ikgadējā gada pārskata pārbaudes, līdz šā paskaidrojuma sniegšanai tiesai, nav konstatējis pārkāpumus nedz darba laika uzskaites kārtībā, nedz darba algu aprēķinos. Ievērojot šajā paskaidrojuma norādītos tiesiskos un faktiskos apstākļus atbildētāja nesaskata pieteikumā norādītā pārkāpuma esību attiecībā uz darba laika uzskaites kārtību.

[2.4] Atbildētājai līdz 2018.gada 1.jūnijam nebija tiesiska pamata darba laikā ieskaitīt darba laikā paredzētos pārtraukumus, jo noteikumi neliedza pārtraukuma laikā atstāt darba vietu, pārtraukuma laiku izmantojot pēc saviem ieskatiem, ko apliecina arīdzan Carnikavas novada Pašvaldības policijas priekšnieks /pers. K/ savā 2018.gada 8.maija iesniegumā. Atbildētāja nav pasliktinājusi prasītāja tiesisko statusu, līdz ar to secināms, ka atbildētāja nav pārkāpusi Darba likuma 7.panta pirmajā daļā un 28. panta otrajā daļā noteikto. Gluži pretēji, atbilstoši Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā noteiktajam, atbildētāju saista priekšnosacījumi rīcībai ar tās finanšu līdzekļiem un mantu.

[2.5] Pamatojoties uz minētā likuma 2.panta pirmo daļu, publiska persona rīkojas ar saviem finanšu līdzekļiem un mantu likumīgi, tas ir, jebkura rīcība ar publiskas personas finanšu līdzekļiem un mantu atbilst ārējos normatīvajos aktos paredzētajiem mērķiem, kā arī normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai. Atbildētāja lūdz tiesu atzīt par nepamatotu pieteikumu un noraidīt pieteikumu pilnā apjomā un tiesvedību izbeigt.

[3] Zemgales rajona tiesā saņemti prasītāja papildus pierādījumi, kuros norādīts, ka atbildētāja norādījusi, ka zvērināts revidents, veicot ikgadējā gada pārskata pārbaudes, līdz paskaidrojuma sniegšanai tiesai, nav konstatējis pārkāpumus nedz darba laika uzskaites kārtībā, nedz darba algu aprēķinos. Atbildētāja nav pievienojusi nekādus rakstiskus pierādījumus iepriekš minētajam apgalvojumam.

Arīdzan norādāms, ka pārkāpumi nedz darba laika uzskaites kārtībā, nedz darba algas aprēķinos netika konstatēti arī 2013.gadā, bet Valsts darba inspekcija, veicot pārbaudes Carnikavas novada pašvaldības policijā, konstatēja, ka nav tikušas pareizi aprēķinātas darba stundas, tādejādi visiem darbiniekiem tika veikti pārrēķini, kā arī tika konstatēti darba drošības, darba samaksas, veselības pārbaudes, darba aizsardzības prasību u.c. pārkāpumi, kā rezultātā pret Carnikavas novada domes izpilddirektoru /pers. K/ tika uzsāktas divas administratīvās lietvedības un tika piemērots sods.

[3.1] Atbildētāja paskaidrojusi, ka Carnikavas novada Pašvaldības policijas priekšnieks /pers. K/ norādījis, ka vairāki darbinieki pusdieno mājās, vai brauc uz Ādažiem pēc pārtikas, kas neatbilst patiesībai. 2016.gada 6.maijā tas pats Carnikavas novada pašvaldības policijas priekšnieks /pers. K/ vērsās ar iesniegumu pie izpilddirektora (reģistrēts Carnikavas novada domē ar Nr. S/1350), kurā lūdza saskaņot darbinieku pārvietošanos ārpus novada teritorijas uz Ādažiem, uz ko Carnikavas novada domes priekšsēdētājas vietniece /pers. I/ sniegusi atbildi, ka „Ēdināšanas jautājumu var atrisināt Carnikavas novada pašvaldības teritorijā!". Tādejādi neiztur kritiku apgalvojums par prasītāja došanos pusdienot mājās vai braukšanu uz Ādažiem pēc pārtikas.

[4] Zemgales rajona tiesā saņemti atbildētājas papildus paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasītājs pieteikuma pamatojumā atsaucas uz Siguldas novada pašvaldībā iedibināto darba tiesisko attiecību kārtību. Taču ievērojot minēto, atbildētāja vēlas vērst tiesas uzmanību, ka pieteikumam pievienotie pierādījumi pirmšķietami liecina par atšķirīgu darba tiesisko attiecību modeli Siguldas novada pašvaldības policijā un Carnikavas novada pašvaldības policijā.

Līdz ar to, prasītāja apgalvojums, ka Siguldas novada pašvaldība atrisinājusi darba strīdu, attiecīgā formā noslēdzot vienošanos, nav salīdzināms ar atbildētājas iestādē - Carnikavas novada Pašvaldības policija nodibināto darba tiesisko attiecību kārtību, jo vispirms jākonstatē, ka salīdzināmās situācijās pastāv vienādi (analogi) tiesiskie un faktiskie apstākļi.

[4.1] Iepazīstoties ar pieteikumam pievienoto Vienošanos Nr. 10.-3/224 atbildētāja konstatē, ka Siguldas novada pašvaldības policijas inspektoram ar darba līgumu noteikts summētais darba laiks, kā arī darbiniekam darbā noteiktais pārtraukums nakts stundās, ievērojot darba specifiku, pieļaujams līdz 2 astronomiskajām stundām no tiešo pienākumu pildīšanas brīvajā laikā, neatstājot darba vietu. Turklāt Siguldas novada pašvaldības domes nolikuma Nr. 1/2018 "Siguldas novada Pašvaldības policijas nolikums 17.3. apakšpunktā noteikts, ka pašvaldības policijas priekšnieks veic pašvaldības policijas vadību, nodrošinot darbības nepārtrauktību un atbild par tās funkciju un uzdevumu izpildi, nosaka darba organizācijas un darbības prioritāros virzienus. Kas ir vēl viens apliecinājums tam, ka prasītājs nepareizi interpretē Carnikavas novada pašvaldības policijas darba kārtības noteikumu Nr.INA/2016/6 26. punktu, uzskatot, ka darba nepārtrauktības nodrošināšana nozīmē aizliegumu atstāt darba vietu pārtraukumu laikā, kaut gan patiesībā šis punkts nosaka to, ka darba nepārtrauktību nodrošina pašvaldības policijas darba organizācija dežūrmaiņās.

[4.2] Atbildētāja atkārtoti vērš tiesas uzmanību, ka tiesiskie un faktiskie apstākļi ir atšķirīgi. Turklāt līdz 2018.gada 1.jūnijam Carnikavas pašvaldības policijas darbiniekiem, t.sk. prasītājam nebija noteikts aizliegums pārtraukuma laikā atstāt darba vietu, pretēji Siguldas novada pašvaldības policijas darbiniekiem, kuriem darbā noteiktais pārtraukums nakts stundās pieļaujams līdz 2 astronomiskajām stundām neatstājot darba vietu.

[4.3] Pierādījumi, uz ko prasītājs balstījis savus apgalvojumus nevar precīzi/objektīvi raksturot darba tiesisko attiecību regulējošo kārtību Siguldas

novada pašvaldības policijā un Carnikavas novada pašvaldības policijā. Atsaukšanos uz šādu argumentu atbildētāja uzskata par nepamatotu.

[4.4] Izvērtējot prasītāja iesniegto aprēķinu par darba stundām, atbildētāja konstatē, ka prasītājs maldina tiesu sniedzot nekorektu informāciju par nostrādātajām stundām un aprēķināto darba algu. Vērtējot prasītāja aprēķinu par darba stundām, minētais aprēķins izskatāms kopsakarā ar atbildētājas apkopoto informāciju par aprēķināto un izmaksāto darba algu prasītājam. Iepriekš minētais apliecina atbildētājas 2018.gada 8.novembra paskaidrojumā Nr.01-8.2/2483 un šajā papildus paskaidrojumā atbildētājas norādītos apgalvojumus.

[5] Zemgales rajona tiesa 2019.gada 15.janvarī taisīja spriedumu ar kuru nolēma /pers. B/ prasību pret Carnikavas novada domi par darba samaksas starpības piedziņu noraidīt.

Spriedums pamatots ar šādiem apstākļiem.

[5.1] No lietas materiālos esošā darba līguma redzams, ka 2012.gada 29.jūnijā starp prasītāju kā darbinieku un atbildētāju kā darba devēju tika noslēgts darba līgums. Minētā līguma 1.punktā norādīts, ka darbinieks tiek pieņemts darbā Pašvaldības policijā par inspektoru. Līguma 3.punkts paredz, ka darbiniekam noteikts summētais darba laiks ar atskaites periodu viens mēnesis, saskaņā ar ikmēneša darba grafiku.

[5.2] Starp pusēm ir strīds par prasītāja darba samaksu un atpūtas laika izmantošanu.

[5.2.1] Prasītājs norāda, ka viņš kā pašvaldības policijas inspektors strādāja diennakts dežūru režīmā, nodrošinot darba nepārtrauktību - strādāja 24 stundas diennaktī, bet atalgojumu saņēma par 20,67 nostrādātajām stundām.

[5.2.2] Atbildētāja norāda, ka prasītājam bija tiesības uz 30 minūšu pārtraukumiem ik pēc četrām stundām un prasītājam nebija aizliegums pārtraukumā atstāt darba vietu, līdz ar to pārtraukumi nav ieskaitāmi darba laikā.

[5.3] Prasītājs lūdzis izmaksāt darba algas starpību 2615,70 *euro* par oficiāli nostrādātajām stundām par pēdējiem 24 mēnešiem, t.i., no 2016.gada 1.maija līdz 2018.gada 2.maijam.

Darba likuma 141.pants nosaka, ka atpūtas laiks šā likuma izpratnē ir laikposms, kura ietvaros darbiniekam nav jāveic viņa darba pienākumi un kuru viņš var izlietot pēc sava ieskata. Atpūtas laiks ietver pārtraukumus darbā, diennakts atpūtu, nedēļas atpūtu, svētku dienas un atvaļinājumus.

Atbilstoši Darba likuma 145.pant pirmajai un otrai daļai, ikvienam darbiniekam ir tiesības uz pārtraukumu darbā, ja viņa dienas darba laiks ir ilgāks par sešām stundām. Pārtraukumu piešķir ne vēlāk kā pēc četrām stundām no darba sākuma. Pārtraukuma ilgumu nosaka darba devējs pēc konsultēšanās ar darbinieku pārstāvjiem, taču tas nedrīkst būt īsāks par 30 minūtēm. Ievērojot darba drošības un veselības aizsardzības principus, darba koplīgumā var noteikt citu pārtraukuma piešķiršanas kārtību. Pārtraukumu neieskaita darba laikā, ja darba līgumā vai darba koplīgumā nav noteikts citādi.

Saskaņā ar darba likuma 145.panta trešo daļu, pārtraukuma laikā darbiniekam ir tiesības atstāt savu darba vietu, ja darba līgumā, darba koplīgumā vai darba kārtības noteikumos nav noteikts citādi. Aizliegumam pārtraukuma laikā atstāt darba vietu jābūt pietiekami pamatotam. Ja pārtraukuma laikā darbiniekam ir noteikts aizliegums atstāt savu darba vietu un darbinieks šo laikposmu nevar izmantot pēc sava ieskata, šāds pārtraukums ieskaitāms darba laikā.

[5.4] Tiesa konstatē, ka lietas materiāliem pievienots 2016.gada 28.janvāra Carnikavas novada pašvaldības policijas darba kārtības noteikumi, kuru 26.punktā noteikts, ka pašvaldības policija strādā diennakts dežūru režīmā, nodrošinot darba nepārtrauktību. Savukārt noteikumu 32.punkts nosaka, ka darbiniekiem, kuriem noteikts summētais darba laiks, pārtraukumu atpūtai un ēšanai izmantošanas kārtību nosaka dežūrmaiņas vecākais, saskaņā ar darba specifiku un operatīvo situāciju. Vēlamais atpūtas laiks tiek noteikts 30 minūtes ik pēc četrām stundām ( nakts laikā no plkst.22.00 līdz 06.00 atpūtas laiks tiek noteikts 45 minūtes ik m pēc četrām stundām).

Līdz ar to darbinieks savu brīvo laiku, saskaņojot ar dežūrmaiņas vecāko, bija tiesīgs izmantot pēc saviem ieskatiem. Taču darba specifikas dēļ, kā tas ir šajā gadījumā, var būt zināmi aprobežojumi un neērtības.

[5.5] Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka darba devējs būtu kaut kādā veidā aizliedzis prasītājam atstāt darba vietu pārtraukumu laikā.

[5.6] Tiesa konstatē, ka darbinieks varēja izmantot savu brīvo laiku, ievērojot darba specifiku, to, ka var būt neatliekami izsaukumi uz notikuma vietu, ar ko ir jārēķinās, taču tas nevar ietekmēt darbinieka tiesības uz pārtraukumu darba laikā un nav uzskatāms par aizliegumu atstāt darba vietu pārtraukuma laikā.

[5.7] Darba devējam nav jāuzņemas atbildība par to, ja darbinieks savu brīvo laiku neizmantot ārpus darba vietas.

[5.8] Par pamatotiem prasītāja argumenti būtu atzīstami gadījumā, ja prasītājam nebūtu paredzēta iespēja atstāt darba vietu pārtraukuma laikā.

Apstāklis, ka no 2018.gada 1.jūnija ir izmaiņas Carnikavas novada pašvaldības policijas darba kārtības noteikumos, nosakot aizliegumu darbiniekiem pārtraukuma laikā atstāt darba vietu, nevar būt par pamatu apgalvojumam, ka prasītājs līdz 2018.gada maijam darba laikā nevarēja izmantot pārtraukumus pēc saviem ieskatiem, šāda aizlieguma viņam nebija.

[5.9] Rezumējot visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka nav pamata piedzīt no atbildētājas prasītāja labā darba algas starpību.

[6] Par Zemgales rajona tiesas 2019.gada 15.janvāra spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza prasītājs /pers. B/, uzskatot spriedumu par nepamatotu un nelikumīgu, pārsūdzot to pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[6.1] Lai noskaidrotu lietas faktiskos apstākļus, tiesai bija jāvērtē ne tikai lietā iesniegtās darba laika uzskaites tabeles, bet arī darba grafikus to kopsakarā.

Lietā par strīdus laika periodu nav iesniegti darba grafiki, neskatoties uz to, ka atbildētājs savos paskaidrojumos atsaucās uz to, ka katru mēnesi darba grafiku paraksta visi darbinieki, kas norāda, ka darba devējs un darba ņēmējs ir vienojušies par plānoto darba stundu skaitu atskaites periodā. Savu apgalvojumu pamatojumam atbildētājs nav iesniedzis darba grafikus kā pierādījumus lietā.

[6.2] Tiesas arguments, ka darbinieks, saskaņojot ar dežūrmaiņas vecāko savu brīvo laiku bija tiesīgs izmantot pēc saviem ieskatiem, neatbilst faktiskajiem apstākļiem, kā arī kļūdaini ir vērtējusi Carnikavas pašvaldības policijas Darba kārtības noteikumus.

[6.3] Tiesa, nenoskaidrojot, kā faktiski dežūrmaiņas vecākais, ņemot vērā darba specifiku, organizēja pārtraukumu atpūtai un ēšanai, kā notika šī saskaņošana un kurā dokumentā precīzi tas fiksēts, izdara kļūdainus secinājumus, ka darbinieks varēja savu brīvo laiku izmantot pēc saviem ieskatiem. Tajā pat laikā tiesa nonāk pretrunā saviem argumentiem, konstatējot, ka var būt neatliekami izsaukumi uz notikumu vietu, ar ko darbiniekiem jārēķinās.

Atsaucās uz Eiropas komisijas 2017.gada ziņojumu un Eiropas Savienības tiesu nolēmumiem, kur teikts, ka viss dežūras laiks atbilstoši Direktīvai pilnībā jāuzskata par darba laiku.

[6.4] Faktu, ka darbinieks faktiski brīvo laiku neizmantoja pēc saviem ieskatiem un atradās darba devēja rīcībā apliecina Carnikavas novada domes centrālas administrācijas vadītāja /pers. K/ 2016.gada 6.maija iesniegums Carnikavas novada pašvaldībai izpilddirektoram, kurā norāda, ka dežūrmaiņas darba režīms ir atkarīgs no izsaukumu skaita un to laikietilpības neprognozējamības, kas liedz darbiniekam iespēju pusdienot, kad novadā esošie pakalpojuma sniedzēji, t.i., Carnikavas pamatskolas ēdinātāji un kafejnīca "Tīne" piedāvā gatavā ēdiena iegādi. Gadījumā, ja gatavā ēdiena iegādei tiek izmantoti privātie transportlīdzekļi tiek samazināta iespēja operatīvi reaģēt uz izsaukumiem. Iesniegumā minētais apliecina faktu, ka faktiski darbinieki,

kuri strādā dežūrmaiņas darba režīmā nevar atstāt darba vietu, bet atrodas darba devēja rīcībā. Minēto pierādījumu tiesa nav vērtējusi.

[6.5] Līdz 2018.gada maijam un arī pēc 2018.gada 31.maija, kad tika pieņemti Darba kārtības noteikumos grozījumi, nosakot aizliegumu darbiniekam aizliegumu pārtraukuma laikā atstāt darba vietu, ne prasītāja darba līgumā, ne amata aprakstā nekādi grozījumi netika veikti, bet atbildētājs faktiski ietvēra nolikumā jau gadiem ilgi pastāvošo kārtību, ka darbinieki nevarēja izmanot atpūtas laiku pēc saviem ieskatiem un atstāt darba vietu, bet ņemot vērā darba specifiku, darbiniekam bija jāatrodas darba vietā.

[6.6] Ņemot vērā minēto, nepamatots ir tiesas arguments, ka apstāklis, ka no 2018.gada 1.jūnija ir izmaiņas Carnikavas novada pašvaldības policijas darba kārtības noteikumos, nosakot aizliegumu darbiniekam pārtraukuma laikā atstāt darba vietu, nevar būt par pamatu apgalvojumam, ka prasītājs līdz 2018.gada maijam darba laikā nevarēja izmantot pārtraukumus pēc saviem ieskatiem, kategoriski apgalvojot, ka šāda aizlieguma nebija.

[7] Par prasītāja iesniegto apelācijas sūdzību rakstveida paskaidrojumus iesniedza Carnikavas novada dome, norādot, ka apelācijas sūdzībā minētie argumenti ir nepamatoti, prasījumu neatzīst pilnībā.

[7.1] Prasītājs sūdzībā nepamatoti norāda, ka Atbildētāja nav iesniegusi tiesai un tiesa nav vērtējusi darba laika uzskaites tabulu kopsakarā. Visām pašvaldības policijas amatpersonām, kurām noteikts summētais darba laiks, tiek sastādīts viens, policijas amatpersonām, kurām noteikts summētais darba laiks, tiek sastādīts viens, kopīgs ikmēneša darba grafiks. Darba grafiku sagatavošana iesniegšanai tiesā, aizklājot citu personu datus, ņemot vērā laika periodu, par kuru pieprasīti minētie grafiki, ir darbietilpīgs process. Tāpēc Atbildētāja sagatavoja izziņu 2018.gada 27.novembra Nr.01-12/345, kurā tika atšifrēta visa darba grafikos ietvertā informācija attiecībā uz Prasītāju par strīdus periodu un, ko vērtēja arī tiesa.

[7.2] Prasītājs sūdzībā norādījis, ka faktiski dežūrmaiņā viņš bija darba devēja rīcībā nepārtraukti, taču šim apgalvojumam nav iesniegti pierādījumi, kas ir pretrunā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu.

[7.3] Atbildētāja turpretī tiesai konsekventi ir norādījusi, ka prasību neatzīst, turklāt Atbildētājas rīcībā esošie pierādījumi apliecina pretējo, ka pašvaldības policistiem tiesiski bija iespēja un viņi arī faktiski izmatoja atpūtas pārtraukumus, atstājot darba vietu. To apliecina 2016.gada 28.janvāra noteikumu Nr. INA/2016/6 "Carnikavas novada Pašvaldības policijas darba kārtības noteikumi" 26., 25., 41., 32.punkts. Vienīgais izņēmums ir Noteikumu 34.puntā.

[7.4] Pašvaldības policijas darbinieki, tai skaitā Prasītājs izmantoja atpūtas laiku pēc saviem ieskatiem un ārpus darba pienākumu veikšanas vietas /adrese/, ko arī apstiprina pašvaldības policijas priekšnieka /pers. K/ 08.05.2018. iesniegumā norādīto, ka darbinieki pusdieno mājās vai brauc uz Ādažiem pēc pārtikas. To apliecina arī 2017.gada 3.jūlija un 2017.gada 18.augusta Carnikavas novada pašvaldības policijas priekšnieka Vadības uzdevumi Nr.1 un Nr.28, Carnikavas novada pašvaldības iekšējie normatīvie akti, Darba koplīgums, Inkomerc izdrukas, ka laika periodā no 2016.gada janvāra līdz 2018.gada jūnijam ieskaitos policijas darbinieki apmeklējuši veikalus, kafejnīcas, Pašvaldības izpilddirektora rīkojumi.

[7.5] Ņemot vērā minēto, pašvaldības darba specifika un darba režīms neliecina par faktu, ka Prasītājam kā pašvaldības policijas darbiniekam nav iespēju izmantot pienākošos pārtraukumus darbā.

[7.6 ] Papildus informē, ka šī civillietas iztiesāšanas laikā Valsts darba inspekcijā bija ierosināta administratīvā lietvedība, t.sk., par tiem darba laika organizatoriskiem jautājumiem, kas pēc būtības skar minētās tiesvedības prasības priekšmetu - vai saskaņā ar normatīvo aktu regulējumu diennakts dežūras laikā atpūtas laiks bija jāiekļauj darba laika uzskaitē. Ar Inspekcijas 2019.gada 22.janvāra lēmumunbsp; Nr.11-VDI-121-2019-81 pārbaudes ietvaros tika vērtētas tabeles par darba laika uzskaiti, darba samaksas rēķini, un netika konstatēti nekādi pārkāpumi.

[8] Apelācijas instances tiesas sēdē prasītāja pilnvarotā pārstāve Irēna Kibelko uzturēja prasību un apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem pamatiem. Nepiekrita pieteikuma par jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma taisīšanai apmierināšanai.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotais pārstāvis Māris Logins prasību un apelācijas sūdzību neatzina.

Iesniedza pieteikumu par jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma taisīšanai un izteica lūgumu par tiesvedības apturēšanu.

Pieteikumā atbildētāja uzskata par nepieciešamu vērst apelācijas instances tiesas uzmanību uz to, ka būtiska nozīme izskatāmās lietas taisnīgā izspriešanā ir 2003.gada 4.novembra Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/88/EK par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem ietverto tiesību normu pareizai interpretācijai un piemērošanai. Līdz ar to, lai sekmētu tiesiska un taisnīga sprieduma taisīšanu izskatāmajā civillietā, apelācijas instances tiesai pastāv pamats vērsties EST, lūdzot to taisīt prejudicālu nolēmumu par Eiropas Savienības tiesību aktu (konkrētajā gadījumā - it īpaši - Direktīvas 2003/88/EK 2.panta 1.un 2.punktā ietverto jēdzienu "darba laiks" un "atpūtas laiks") interpretāciju kontekstā ar darba devēja piešķirtiem pārtraukumiem darbā, kuru laikā darbiniekiem nav noteikts aizliegums atstāt darba vietu un kurus darbinieks ir tiesīgs izmantot pēc sava ieskata, vienlaikus nodrošinot to, ka nepieciešamības gadījumā darbinieks ir attālināti sasniedzams. Uzskata, ka jebkāda kļūdaina Direktīvas 2003/88/EK normu interpretācija un piemērošana atbilstoši EST sniegtajai interpretācijai novedīs pie nepareiza sprieduma taisīšanas.

Atbildētāja pilnvarotā pārstāve /pers. C/ tiesas sēdē prasību un apelācijas sūdzību neatzina.

**Motīvu daļa**

[9] Izvērtējot pušu pārstāvju paskaidrojumus, liecinieku liecības, pārbaudot lietas materiālus un pamatojoties uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, izvērtējot apelācijas sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka apelācijas instances tiesā izskatāmā /pers. B/ prasība un apelācijas sūdzība ir apmierināmas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apmērā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Lietā konstatējams, ka prasītājs iesniegtajā apelācijas sūdzībā pārsūdz pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apmērā.

[9.1] No lietas materiālos esošā darba līguma redzams, ka 2012.gada 29.jūnijā starp prasītāju kā darbinieku un atbildētāju kā darba devēju tika noslēgts darba līgums. Minētā līguma 1.punktā norādīts, ka darbinieks tiek pieņemts darbā Pašvaldības policijā par inspektoru. Līguma 3.punkts paredz, ka darbiniekam noteikts summētais darba laiks ar atskaites periodu viens mēnesis, saskaņā ar ikmēneša darba grafiku.

Prasītājs norāda, ka, strādājot diennakts dežūru režīmā, viņš nodrošina darba nepārtrauktību 24 stundas diennaktī, proti, arī pārtraukuma laikā var tikt izsaukts pildīt darba pienākumus, savukārt atalgojumu saņēma par 20,67 nostrādātajām stundām. Carnikavas novada pašvaldības policijas inspektori 2018.gada 2.maijā vērsās ar iesniegumu (lietas 27.-28.lapas) Carnikavas novada domē, lūdzot veikt atalgojuma pārrēķinu pašvaldības policijas amatpersonām un darba laikā ieskaitīt arī pārtraukumus 24 stundu dežūrmaiņās par iepriekšējiem diviem gadiem un turpmāk. Savukārt Carnikavas novada dome 2018.gada 25.jūlijā nolēma atteikt ieskaitīt diennakts darba laikā paredzētos pārtraukumus un izmaksāt atalgojuma starpības Carnikavas novada pašvaldības policijas amatpersonām, kuras veic diennakts darbu par iepriekšējiem diviem gadiem no iesnieguma iesniegšanas dienas; atteikt apmaksāt Carnikavas novada pašvaldības policijas amatpersonām visas 24 stundas dežūrmaiņā no iesnieguma iesniegšanas dienas līdz 2018.gada 1.jūnijam ( lietasnbsp; 33.- 34.lapa). Atteikums pamatots ar apstākli, ka Carnikavas novada pašvaldības policijas darba kārtības noteikumu 32.punkts

nesatur aizliegumu darbiniekiem atstāt darba vietu pārtraukuma laikā.

Tādējādi lietā starp pusēm pastāv strīds par to, vai prasītāja dežūrmaiņas laikā paredzētie pārtraukumi - atpūtas laiks ir ieskaitāmi darba laikā, par ko attiecīgi veicama darba samaksa. Lietā netiek apstrīdēts prasītāja iesniegtais aprēķins.

[9.2] Atbilstoši Darba likuma 145.panta pirmajai un otrai daļai ikvienam darbiniekam ir tiesības uz pārtraukumu darbā, ja viņa dienas darba laiks ir ilgāks par sešām stundām. Pārtraukumu piešķir ne vēlāk kā pēc četrām stundām no darba sākuma. Pārtraukuma ilgumu nosaka darba devējs pēc konsultēšanās ar darbinieku pārstāvjiem, taču tas nedrīkst būt īsāks par 30 minūtēm. Pārtraukumu neieskaita darba laikā, ja darba līgumā vai darba koplīgumā nav noteikts citādi. Saskaņā ar minētā panta trešo daļu pārtraukuma laikā darbiniekam ir tiesības atstāt savu darba vietu, ja darba līgumā, darba koplīgumā vai darba kārtības noteikumos nav noteikts citādi. Aizliegumam pārtraukuma laikā atstāt darba vietu jābūt pietiekami pamatotam. Ja pārtraukuma laikā darbiniekam ir noteikts aizliegums atstāt savu darba vietu un darbinieks šo laikposmu nevar izmantot pēc sava ieskata, šāds pārtraukums ieskaitāms darba laikā.

Carnikavas novada pašvaldības policijas darba kārtības noteikumu 32.punkts noteic, ka darbiniekiem, kuriem noteikts summētais darba laiks, pārtraukumu atpūtai un ēšanai izmantošanas kārtību nosaka dežūrmaiņas vecākais saskaņā ar darba specifiku un operatīvo situāciju. Vēlamais atpūtas laiks tiek noteikts 30 minūtes ik pēc četrām stundām (nakts laikā no plkst.22.00 līdz 06.00 atpūtas laiks tiek noteikts 45 minūtes ik pēc četrām stundām). Darba kārtības noteikumu 26.punkts nosaka, ka Pašvaldības policija strādā diennakts dežūru režīmā, nodrošinot darba nepārtrauktību.

Atbildētāja paskaidrojumos apelācijas instancei norāda, ka no operatīvo transportlīdzekļu ikmēneša ceļazīmēm izriet, ka pastarpināti darba tiešo pienākumu veikšanai Carnikavas novada pašvaldības policijas darbinieki, tai skaitā, prasītājs, ir apmeklējuši gan veikalus, gan kafejnīcas, kā arī braukuši uz mājām. Tādējādi secināms, ka aplūkojamā gadījumā prasītāja tiesiskās intereses nav aizskartas, jo atbildētāja nav noteikusi darbiniekiem aizliegumu atstāt savu darba vietu, lai likumā noteiktajā kārtībā izmantotu pārtraukumu.

Tomēr Civillietu tiesas kolēģija piekrīt apelācijas sūdzībā norādītajam, ka darba kārtības noteikumos nav izstrādāta darba laika organizācijas kārtība, jo policijas iestādes sniegtajiem pakalpojumiem jābūt nepārtrauktiem - 24 stundas diennaktī, tāpēc būtiski ir tiesiski korekti organizēt darbanbsp; un atpūtas laiku, iestrādājot darba laika organizācijas jautājumus. No pušu paskaidrojumiem, kas ir guvuši apstiprinājumu arī liecinieku liecībās, ka dežūrmaiņā ir tikai divi inspektori, kuri ir nodrošinājuši darba nepārtrauktību.

Pirmās instances tiesa spriedumā norāda, ka darbinieks varēja izmantot savu brīvo laiku pēc saviem ieskatiem, bet tajā pat laikā konstatē, ka var būt neatliekami izsaukumi uz notikuma vietu, ar ko darbiniekam jārēķinās, kas ir pretrunīgi. Lietā ir nodibināts fakts, ka prasītājam nav bijis iespējams visā darba pienākumu pildīšanas laikā nodrošināt atpūtas laiku tā kā noteikts darba kārtības noteikumus, jo izsaukumi uz notikumiem nav bijuši prognozējami un tādejādi arī nav bijis iespējams ieplānot atpūtas laiku.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tad kad tika pieņemti Darba kārtības noteikumos grozījumi, nosakot aizliegumu darbiniekam pārtraukuma laikā atstāt darba vietu, ne prasītāja darba līgumā, ne amata aprakstā nekādi grozījumi netika veikti, bet atbildētājs faktiski ietvēra nolikumā jau gadiem ilgi pastāvošo kārtību, ka darbinieki nevarēja izmanot atpūtas laiku pēc saviem ieskatiem un atstāt darba vietu, bet ņemot vērā darba specifiku, darbiniekam bija jāatrodas darba vietā.

Ņemot vērā minēto, nepamatots ir tiesas arguments, ka apstāklis, ka no 2018.gada 1.jūnija ir izmaiņas Carnikavas novada pašvaldības policijas darba kārtības noteikumos, nosakot aizliegumu darbiniekam pārtraukuma laikā atstāt darba vietu, nevar būt par pamatu apgalvojumam, ka prasītājs līdz 2018.gada maijam darba laikā varēja izmantot pārtraukumus pēc saviem ieskatiem, kategoriski apgalvojot, ka šāda aizlieguma nebija. Minētais ir pretrunā ar lietā nodibinātajiem faktiskajiem lietas apstākļiem.

Civillietu tiesas kolēģija atrod, ka lietā ir nodibināts, ka uz dežūrmaiņu inspektoru rīcībā ir tikuši nodoti divi transportlīdzekļi, kurus izmantoja arī citas personas, kas norāda uz to, ka maršruta lapās norādītos braucienus varēja veikt arī Pašvaldības policijas priekšnieks. Minētais norāda uz to, ka braukšana uz veikalu, mājām un ēdināšanas vietām, ko apgalvo atbildētājs, varēja būt veikusi cita persona. Pēc prasītāja paskaidrojumiem un liecinieku liecībām izriet, ka atgriežoties no izsaukuma bija gadījumi, ka pa ceļam uz iecirkni ir piebraukts pie veikala vai kādā ēdināšanas vietā, kas nevar būt par pamatu prasības noraidīšanai. Šādas darbības neliecina par atpūtas laika pienācīgu izmantošanu, jo ir jābūt gataviem reaģēt uz izsaukumiem un ja nepieciešams arī pārraukt iesāktos darbus, tai skaitā ēšanu.

[9.3] Tiesa par pamatotu atzīst apelācijas sūdzībā prasītāja norādi, ka lietā problēmjautājums nav par to, vai prasītājs ir izmantojis pārtraukumu darbā, bet gan par to, vai dežūrmaiņas laikā paredzētie pārtraukumi ir ieskaitāmi darba laikā. Prasītājs norāda, ka dežūrmaiņas laikā viņam jābūt gatavam pildīt darba pienākumus jebkurā brīdī, savukārt pēc sava ieskata izmantot pārtraukumu var tikai laikā, kad darba pienākumi vispār nav jāveic, kas nozīmē, ka atbilstoši Darba likuma 145.panta pirmajai un otrai trešajā daļā noteiktajam pārtraukums ieskaitāms darba laikā.

Jautājumu par darba un atpūtas laiku regulē arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 4.novembra direktīva Nr.2003/88/EK par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem (turpmāk – direktīva 2003/88), kuras 4.pants paredz, ka dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka, ja darbdiena ir garāka nekā sešas stundas, katram darba ņēmējam ir tiesības uz pārtraukumu atpūtai, par ko sīkāka informācija, ietverot ilgumu un noteikumus, ar kādiem tas ir piešķirts, ir sniegta koplīgumos vai līgumos starp darba devējiem un darba ņēmējiem nozarē vai, ja tā nav, valsts tiesību aktos. No minētā secināms, ka direktīvas 2003/88/EK 4.pants vispārīgi noteic dalībvalstu pienākumu veikt pasākumus, lai nodrošinātu darba ņēmējiem tiesības uz pārtraukumu atpūtai.

Direktīvas 2003/88/EK 2.panta 1.punkts noteic, ka darba laiks ir jebkurš laikposms, kurā darba ņēmējs strādā darba devēja labā un veic savu darbu vai pilda pienākumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi. Savukārt šī panta 2.punkts paredz, ka atpūtas laiks ir jebkurš laikposms, kas nav darba laiks. Tātad no Direktīvas 2003/88/EK 2.panta 1.punktā un 2.punktā ietvertajām darba laika un atpūtas laika definīcijām izriet, ka abi jēdzieni ir savstarpēji izslēdzoši (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2000.gada 3.oktobra sprieduma lietā C-303/98 47.punktu*). No Eiropas Savienības Tiesas sprieduma minētajā lietā, kā arī spriedumiem citās lietās izriet, ka primāri ir jāizvērtē konkrētā laika posma atbilstība darba laika definīcijai. Ja konkrētais laika posms atbilst darba laika definīcijai, tad šis posms ir jāieskaita darba laikā (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2000.gada 3.oktobra spriedumu lietā C-303/98, 2003.gada 9.septembra spriedumu lietā C-151/02 un 2004.gada 5.oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-397/01 – C403/01*).

[9.3.1] Eiropas Savienības Tiesa konstatējusi, ka, piemēram, Vācijas darba tiesībās pastāv atšķirība starp uzraudzības (*Arbeitsbereitschaft*), dežūras (*Bereitschaftsdienst*) un izsaukuma (*Ruſbereitschaft*) pienākumu pildīšanu. Ar uzraudzības pienākumu (*Arbeitsbereitschaft*) ir saprotama situācija, kad darba ņēmējam ir jābūt darba vietā darba devēja rīcībā un turklāt tam ir pastāvīgi jāsaglabā uzmanība, lai varētu nekavējoties reaģēt nepieciešamības gadījumā. Ar dežūras pienākumu (*Bereitschaftsdienst*) ir saprotama situācija, kad darba ņēmējam ir obligāti jāuzturas darba devēja norādītā vietā, iestādē vai ārpus tās, kā arī jābūt gatavam pildīt darba pienākumus pēc darba devēja rīkojuma, bet viņam ir tiesības atpūsties vai arī veikt citas darbības pēc savas izvēles laikā, kad tā darba pienākumi nav jāveic. Savukārt ar izsaukuma pienākumu (*Ruſbereitschaft*) ir saprotama situācija, kad darba ņēmējam nav jāuzturas darba devēja norādītā vietā, bet ir jāpastāv iespējai jebkurā brīdī sazināties ar darba ņēmēju, lai tas ātri būtu gatavs pildīt savus darba pienākumus pēc darba devēja pieprasījuma (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2004.gada 5.oktobra sprieduma apvienotajās lietās C-397/01 – C-403/01 14.– 18.punktu*).

Tāpat Eiropas Savienības Tiesa secinājusi, ka gan dežūras pienākuma, gan uzraudzības pienākuma periods ir ieskaitāms darba laikā (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2003.gada 9.septembra spriedumu lietā C-151/02 un 2004.gada 5.oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-397/01 – C-*

*403/01*). Tā, piemēram, spriedumā apvienotajās lietās C-397/01 – C-403/01 Eiropas Savienības Tiesa norādījusi, ka dežūras pienākumi (*Bereitschaftsdienst*), kurus veic darba ņēmējs, fiziski atrodoties darba devēja norādītā vietā, ir kopumā jāuzskata par darba laiku neatkarīgi no tā, ka dežūras laikā ieinteresētā persona nav faktiski veikusi nepārtrauktu profesionālo darbību. Tam pašam būtu jāattiecas arī uz to uzraudzības pienākumu periodiem (*Arbeitsbereitschaft*), ko pilda glābšanas dienesta darbinieki un kuros neizbēgami ietilpst vairāk vai mazāk ilgstoši bezdarbības periodi laikā starp ārkārtas izsaukumiem. Līdz ar to šādi uzraudzības pienākumu pildīšanas periodi ir pilnībā jāņem vērā, nosakot dienas un nedēļas maksimālo darba laika ilgumu (sk. 93.– *95.punktu*).

[9.3.2] Minētās atziņas paustas, interpretējot Padomes Direktīvā 93/104/EK (1993.gada 23.novembris) par dažiem darba laika organizācijas aspektiem ietvertās normas, taču tiesas ieskatā tās ir attiecināmas arī uz Direktīvas 2003/88/EK normām par darba laika jēdzienu, jo abās direktīvās darba laika definīcija ir identiska (abu direktīvu latviešu valodas versijās darba laika definīcija ir atšķirīga, taču angļu, vācu un franču valodas versijās darba laika definīcija ir identiska abās direktīvās).

Secināms, ka Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā vairākkārt vērtēts tas, vai „aktīvais dežūrlaiks", kad nodarbinātais uzturas darba devēja norādītā vietā, ir uzskatāms par darba laiku Eiropas Savienības tiesību izpratnē. Šajā ziņā Eiropas Savienības Tiesa norādījusi, ka „darba laiks" un „atpūtas laiks" ir savstarpēji izslēdzoši jēdzieni un starpkategorijas starp tiem nav iespējamas (sk., piemēram, *Eiropas Savienības Tiesas 2000.gada 3.oktobra sprieduma lietā Simap, C-303/98, ECLI:EU:C:2000:528, 47.punktu* un *2015.gada 10.septembra sprieduma lietā Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, C-266/14, ECLI:EU:C:2015:578, 26.punktu*). No Eiropas Savienības Tiesas judikatūras izriet, ka noteicošais darba laika klasificēšanas faktors ir tieši nodarbinātās personas pienākums atrasties darba devēja noteiktā vietā, lai nepieciešamības gadījumā varētu nekavējoties veikt savus profesionālos pienākumus. Tā kā nodarbinātais šādā gadījumā nevar brīvi izvēlēties savu atrašanās vietu, jebkurš šāds laikposms ir uzskatāms par darba laiku (sk., piemēram, *Eiropas Savienības Tiesas 2003.gada 9.septembra sprieduma lietā Jaeger, C-151/02, ECLI:EU:C:2003:437, 63.punktu*). Eiropas Savienības Tiesa ir atzinusi, ka šādu darba laika klasifikāciju nevar ietekmēt attiecīgajā laikposmā veiktā darba intensitāte, ražīgums un apjoms (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2000.gada 3.oktobra sprieduma lietā Simap, C-303/98, ECLI:EU:C:2000:528, 48.punktu* un *2005.gada 1.decembra sprieduma lietā Dellas u.c., C-14/04, ECLI:EU:C:2005:728 , 43.punktu*) vai tas, ka darba devējs nodrošina nodarbinātajam iespēju izmantot atpūtas istabu laikā, kamēr viņa pakalpojumi nav nepieciešami (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2003.gada 9.septembra sprieduma lietā Jaeger, C-151/02, ECLI:EU:C:2003:437, 64.punktu*). Tādējādi Eiropas Savienības Tiesa ir atzinusi, ka „aktīvais dežūrlaiks" uzskatāms par darba laiku Eiropas Savienības tiesību izpratnē (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2000.gada 3.oktobra spriedumu lietā Simap, C-303/98, ECLI:EU:C:2000:528, 2005.gada 1.decembra spriedumu lietā Dellas u.c., C-14/04, ECLI:EU:C:2005:728* un *2018.gada 21.februāra spriedumu lietā Matzak, C-518/15, ECLI:EU:C:2018:82*). Tātad „aktīvā dežūra" nepiešķirta pārtraukuma laikā ir uzskatāma par virsstundu darbu" (sk. *Satversmes tiesas 2019.gada 2.maija sprieduma lietā Nr. 2018-14-01 15.2.punktu*).

Tādējādi atzīstams, ka no Direktīvas 2003/88/EK izriet, ka diennakts dežūrā nodarbināta darbinieka darba laikā būtu ieskaitāms arī pārtraukuma laiks, ja šī pārtraukuma laikā attiecīgajam darbiniekam ir jābūt gatavam pildīt darba pienākumus pēc darba devēja rīkojuma, proti, jebkurā mirklī doties izbraukumā sakarā ar izsaukumu.

[9.4] Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā ir noraidāms atbildētāja lūgums par jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma taisīšanai, jo judikatūrā ir atrodamas atziņas par normu tulkošanu un nav nepieciešams atkārtoti to noskaidrot.

[9.5] Novērtējot lietā konstatētos faktiskos apstākļus, Civillietu tiesas kolēģija par pamatotu atzīst apelācijas sūdzībā minēto argumentu, ka viņam kā policijas darbiniekam jābūt darba devēja rīcībā jebkurā dežūras (maiņas) laikā, ievērojot apstākļus, kurus nevar paredzēt, piemēram, izsaukums uz notikuma vietu vai ārkārtas situācijas, kad nepieciešams reaģēt nekavējoties, kas nozīmē, ka prasītājam ir ierobežota iespējamība pārtraukumus darbā izmantot pēc saviem ieskatiem, pārtraukt atrašanos darba devēja rīcībā pārtraukumu laikā un brīvi atstāt darba vietu pārtraukumu izmantošanai. To apliecināja arī tiesas sēdē uzaicinātie liecinieki. Minētais norāda uz pienākumu atbildētājai atbilstoši iepriekš norādītajam tiesiskajam regulējumam prasītājam piešķirtos pārtraukumus darbā iekļaut darba laikā un attiecīgi tos apmaksāt.

[9.6] Novērtējot liecinieku liecības kopumā, Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka liecinieki apstiprināja darba gaitu Carnikavas novada domes pašvaldības policijā saskaņā ar pašvaldības policijas nolikumu, uzsverot, ka pārtraukumi tika noteikti atbilstoši Darba kārtības noteikumiem, nodrošinot darba nepārtrauktību.

Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka lietā nav izšķirošas nozīmes apstāklim, ka darbinieks pārtraukuma laiku var izmantot arī pilnvērtīgai atpūtai, ņemot vērā, ka ne vienmēr pārtraukumus pārtrauc izsaukumi, taču tā kā šāds laiks pēc būtības atbilst Direktīvas 2003/88/EK 2.panta 1.punktā ietvertajai darba laika definīcijai, tas ir jāieskaita darba laikā pilnībā.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā izsaukumu biežums, raksturs, laiks un tajā pavadītais laika ilgums nav nekādā veidā ieplānojams, līdz ar to ir gan pašsaprotama, gan atbilstoša Carnikavas novada pašvaldības policijas nolikumam un amata aprakstam prasītāja rīcība reaģēt uz izsaukumu nekavējoties un savas kompetences ietvaros veikt likumpārkāpumu preventīvos pasākumus vai pasākumus, kas saistīti ar sabiedriskās kārtības nodrošināšanu tik ilgi, cik tas atbilst operatīvajai situācijai, attiecīgi savas tiesības uz pārtraukumu pielāgojot darba vajadzībām.

[9.7] Atbildētājas arguments, ka dežūrmaiņas vecākais ir atbildīgs par darba organizēšanu, lai darbiniekiem būtu iespēja izmantot pārtraukumu atpūtai un ēšanai, norāda uz to, ka atbildētāja ir veikusi pasākumus prasītāja Darba likuma 145.pantā noteikto tiesību uz pārtraukumu nodrošināšanai, ņemot vērā, ka minētā tiesību norma paredz darbinieku tiesības uz pārtraukumu jebkurā gadījumā, taču tas nepadara celto prasību par nepamatotu, jo nepierāda prasītāja tiesības pārtraukumu laikā nepakļauties darba devēja rīkojumam un neveikt savus amata pienākumus un tiesības izmantot pārtraukumu tieši tam paredzētajā laikā, kas savukārt norāda uz Darba likuma 145.panta trešajā daļā norādītajiem apstākļiem, pie kuru pastāvēšanas likums paredz pārtraukumu ieskaitīt darba laikā.

Turklāt, ir ņemas vērā apstāklis, ka atbildētājs ir izvērtējis izveidojušos situāciju un ir pieņēmis lēmumu veikt samaksu pašvaldības policijas inspektoriem par visām nostrādātajām 24 stundām, bet faktiskā darba pienākumu pildīšana, uzdotie pienākumi, reaģēšana uz izsaukumiem, darba kārtības noteikumi būtiski nav mainījušies un pašvaldības policijas darbinieki veic nepārtrauktu darba pienākumu pildīšanu un atrodas darba devēja rīcībā visu diennakti.

[9.8] Prasītājs norāda, ka viņam nav izmaksāta darba algas starpība ir 2615,70 *euro* par oficiāli nostrādātajām stundām par pēdējiem 24 mēnešiem, tas ir, no 2016.gada 1.maija līdz 2018.gada 2.maijam. Atbildētāja nav apstrīdējusi nedz pielīgtās tarifa likmes apmēru, nedz nostrādāto dežūrmaiņu skaitu, ko apstiprina lietā iesniegtās darba laika uzskaites tabeles (lietas 37.-62.lapa), nedz arī veikto aprēķinu par neizmaksātās darba samaksas apmēru. Tādējādi secināms, ka lietā nav strīda par neizmaksātās darba samaksas apmēru un tās aprēķina metodoloģiju, līdz ar to no atbildētājas prasītāja labā piedzenama darba samaksa 2615,70 *euro* par laika posmu no 2016.gada 1.maija līdz 2018.gada 2.maijam.

[9.9] No Civillikuma 1759.panta 1.punkta izriet, ka nokavējuma procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, ja pieļauts samaksas nokavējums, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs. Tādējādi nokavējuma procentu piedziņai nepieciešams konstatēt nokavējumu. Tiesa konstatē, ka aplūkojamā gadījumā starp pusēm pastāv strīds par to, vai atbildētājai ir pienākums prasītājam piešķirtos pārtraukumus darbā iekļaut darba laikā un attiecīgi tos apmaksāt. Tādējādi atbilstoši Civillikuma 1759.panta 1.punktam un Civilprocesa likuma 195.pantā noteiktajam prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% no aprēķinātās nesamaksātās darba algas starpības par laika posmu no prasības iesniegšanas datuma līdz sprieduma pilnīgai izpildei (izsoles noslēguma dienai).

[9.10] Ievērojot iepriekš norādīto kopumā, Civillietu tiesas kolēģija apelācijas sūdzības iesniedzēja paustos iebildumus pret pirmās instances tiesas spriedumu uzskata parnbsp; pamatotiem un atzīst, ka pirmās instances tiesa nav objektīvi izvērtējusi lietas apstākļus un pareizi iztulkojusi darba likuma normas, kas attiecas uz atpūtas laiku darba pārtraukumos, līdz ar to prasītāja prasība par darba samaksas starpības piedziņu ir apmierināma.

[9.11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā noteikto no atbildētājas valsts labā piedzenama valsts nodeva 678,54 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 0,56 *euro* (lietas uzziņas lapa).

Civilprocesa likuma 44.panta otrā daļa paredz, ka ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums apmierināts pilnīgi vai daļēji.

Prasītājs par juridiskās palīdzības sniegšanu samaksājis izdevumus 400 *euro* apmērā faktūra - rēķins Nr. 14 no 2019.gada 23.maija (lietas 207.lapa), ko apliecina maksājuma uzdevumi (lietas 208.,209.lapas).

Pie šādiem apstākļiem no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami arī ar lietas vešanu saistītie izdevumi 400 *euro* apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājai nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

**Rezolutīvā daļa**

Ņemot vērā augstākminēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432.-434.pantu Civillietu tiesas kolēģija

**nosprieda**

prasību apmierināt.

piedzīt no Carnikavas novada domes, reģistrācijas numurs 90000028989, /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā nesamaksātās darba algas starpību 2615,70 *euro* par laika posmu no 2016.gada 1.maija līdz 2018.gada 2.maijam.

Piedzīt no Carnikavas novada domes, reģistrācijas numurs 90000028989, /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā ar lietas vešanu saistītos izdevumus 400 *euro* apmērā.

Samaksa veicama /pers. B/, personas kods /personas kods/, norēķinu kontā AS "Luminor", konta Nr./konta numurs/.

Atzīt /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no Carnikavas novada domes, reģistrācijas Nr.90000028989, likumiskos 6% gadā no parāda pamatsummas 2615,70 *euro*.

Piedzīt no Carnikavas novada domes, reģistrācijas Nr.90000028989, par labu valstij valsts nodevu 678,54 *euro*, kas maksājama Valsts kasē, NMR.90000050138, BIC kods TRELLV22, konts Nr.LV55TREL1060190911200.

Piedzīt no Carnikavas novada domes, reģistrācijas Nr.90000028989, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,56 *euro*. Samaksa veicama uz Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.9001672316, bankas kontu, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000.

Carnikavas novada domes pilnvarotā pārstāvja zvērināta advokāta Māra Logina pieteikumu par jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma taisīšanai noraidīt.

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumus apliecinošus dokumentus iesniegt Zemgales apgabaltiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesā, Jelgavā.

Sprieduma pieejamības datums tiesas kancelejā 2019.gada 31.oktobrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs A.Sniedzītis

Tiesneses A.Misiuna
M.Terjuhana